

VAXHOLMS
STAD

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Ändring av detaljplan 164 för Tullbommen i Vaxholms stad

Inledning

För att ta reda på om en detaljplan ska genomgå en strategisk miljöbedömning ska inledningsvis en undersökning genomföras om detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Enligt 6 kap. 5 -7 §§ miljöbalken ska kommunen göra en undersökning för att identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan när en plan upprättas eller ändras, för att avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas enligt PBL 4 kap 34 §. Undersökningen av betydande miljöpåverkan ska göras i ett tidigt skede av planprocessen. Dokumentet ska fungera som ett verktyg för att komma fram till vilka negativa miljökonsekvenser planförslag kan få och hur de kan undvikas eller begränsas.

Bedömning av miljöpåverkan

Kommunen ska bedöma om någon enskild aspekt eller flera aspekter sammantaget kan leda till att planens genomförande kan medföra betydande miljöpåverkan. Detta kallas i miljöbalkens sjätte kapitel för "undersökning". Undersökningen ska utgå från de kriterier som finns i miljöbedömningsförordningen. Förordningen beskriver vad det är som ska beaktas, det handlar om:

- vad det är för åtgärd eller verksamhet
- var den planeras
- vilka omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan kan uppstå

Miljökvalitetsmålen och Agenda 2030

Det långsiktiga syftet med att undersöka miljöpåverkan och att integrera miljöbedömningar i planläggningen är att uppnå miljömålen specificerade i de 16 miljökvalitetsmålen. De svenska miljömålen omfattar den miljömässiga dimensionen av hållbar utveckling och är en viktig utgångspunkt för det nationella genomförandet av FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030.

Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Exempel på miljökvalitetsmål är God bebyggd miljö, Frisk luft, Begränsad klimatpåverkan och Ett rikt växt- och djurliv.

Metod/Hur undersökningen genomförs

För att undersöka om den beskrivna detaljplanen kan innebära betydande miljöpåverkan har sju checklistor använts.

Den första checklisten behandlar **särskilda bestämmelser**, vilket omfattar om det gäller undantag eller krav på att genomföra miljöbedömning. De efterföljande fem checklistorna är tematiskt indelade i miljöaspekterna **kulturvärden, naturvärden, sociala värden, materiella värden/naturresurser** och **risker för människors hälsa eller för miljön**. I dessa checklistor beskrivs först platsens känslighet och nuvarande förhållanden, och sedan hur planen påverkar dessa förhållanden och hur stor störningen sannolikt kommer att bli. För att öka läsvänligheten tas de värden och risker som bedömts att inte beröra detaljplanen bort. Samtliga värden och risker som kan beskriva en miljöaspekt finns i stället listade i bilaga 1.

I den sista checklisten, **sammanfattad bedömning**, sammanställs ställningstagandena från de tidigare ifyllda checklistorna. Syftet är att få en helhetssyn och just kunna göra en sammanvägd bedömning av inringade aspekter. Den senare delen av denna checklista hanterar omfattningen av påverkan och fylls inte i om det redan har fastslagits att planen medför betydande miljöpåverkan. Om det fanns oklarheter om planens påverkan var betydande efter de första sex checklistorna används denna del som ett stöd för ställningstagandet. Detta ställningstagande motiveras avslutningsvis.

Särskilt beslut

Kommunen ska efter att undersökningen har genomförts ta ställning till om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Detta ska göras genom att kommunen fattar ett särskilt beslut. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Beslutet fattas i stadsbyggnadsnämnden och därefter görs tillgängligt för allmänheten. Lag (2017:955).

Information om planen

Planens syfte

Syftet med planen är att

- ge bygglov för befintliga bryggor
- möjliggöra för byggnation av nya bryggor över vattenytan med tankningsplatser

Planen ska även ge förutsättningar för en strandpromenad utefter kajen, skapa sociala mötesplatser, knyta an till närliggande kulturmiljö samt skapa trafiksäkerhet i hamnområdet på land och i vatten.

Gestaltning av platsen har stor betydelse

Planområdets nuvarande markanvändning och area

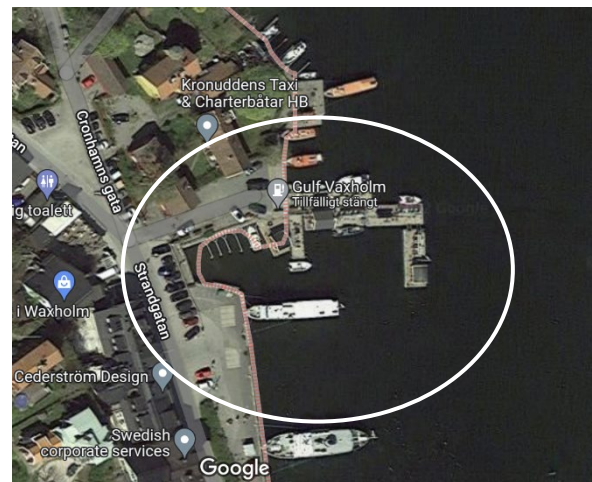
En ändring av stadsplanen för kvarteret Tullbommen beslutades 17 augusti 1964 i detaljplanen 164. Delar av detaljplanen har därefter reglerats.

Cronhamnsplan har ersatts av detaljplan 249 samt den allmänna platsmarken i norra delen har ingått i detaljplan 302.

Planområdet ligger i centrala Vaxholm utefter kaj- och strandkant med bryggor, byggnader och platsmark för småbåtstrafik. Största delen utgörs huvudsakligen av vattenområde ut mot farled och Vaxholms kastell. En mindre del av vattenområdet intill kajkant får bebyggas med bryggor.

Inom området finns en sjömack som fick tillstånd för brandfarlig vara 1965 och landbaserad anläggning 1966.

Bensinmacken har haft anmälningsplikt sedan 2007, då den hanterar mer än 100 m³ fordonsgas per kalenderår. Tillsyn genomförs av Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor.

Sammanvägd bedömning

Datum för ställningstagande

2023-10-23

Bedöms planförslagets genomförande innebära betydande miljöpåverkan (BMP)?

Ja

Nej

Motivering

Bedömningen är att ändringen av detaljplanen:

- kan medföra positiv påverkan på sociala värden
- kan medföra negativ påverkan på kultur och naturvärden samt materiella värden
- kan medföra betydande miljöpåverkan på människors hälsa eller miljö

I den planprocessen behöver konsekvenserna av ändringen av detaljplanen utredas vidare. Hänsyn bör tas vid utformning av planbestämmelser för att minimera minska påverkan på kulturvärden, risken för olyckor samt inverkan på växt- och djurliv.

Den sammanfattande bedömningen är att ändringen av detaljplanen riskerar att medföra betydande miljöpåverkan vilket motiverar framtagandet av en miljökonsekvensbeskrivning.

Hantering/bakgrund

Undersökningen har huvudsakligen genomförts av en extern konsult med stöd från kommun vad gäller kompetens inom samhällsplanering och ekologi.

Om bedömningen är att genomförandet av en detaljplan inte medför betydande miljöpåverkan ska kommunen samråda i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser eller andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet i enlighet med [6 kap. 6 § 2 MB](#)

Om en strategisk miljöbedömning ska göras, ska kommunen samråda om omfattningen och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning (avgränsningssamråd) i enlighet med [6 kap. 9 § MB](#).

Särskilda bestämmelser

Särskilda bestämmelser			
4 kap. 35 § PBL	Undantag från miljöbedömning: En särskild MKB för detaljplaner med standardförfarande behöver inte upprättas om planen enbart gäller något av nedan nämnda ärenden, och MKB:n i detta ärende	Undantag	
		Ja	Nej
5 kap. 7 a § PBL	Gäller detaljplanen enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 § MB (A- eller B-verksamhet), och är MKB:n i detta ärende aktuell och tillräcklig?		X
	Gäller detaljplanen enbart en åtgärd som prövas genom fastställande av en vägplan enligt väglagen (1971:948) eller en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, och är MKB:n i detta ärende aktuell och tillräcklig för detaljplanen?		X
Kommentar			
6 kap. 3§ MB	Undantag från miljöbedömning: Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.	Undantag	
		Ja	Nej
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret?		X
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna räddningstjänsten?		X
Kommentar			
2 § miljöbedömningsförrordningen	Krav på strategisk miljöbedömning: En detaljplan ska antas medföra betydande miljöpåverkan om genomförandet kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt	Krav	
		Ja	Nej
7 kap. 27 & 28 a §§ MB	Kan genomförandet antas omfatta en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd (Skyddad natur)?		X
	Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd (Skyddad natur)?		X
Kommentar			

Kulturvärden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till kulturvärden.

Beskriv förekomsten av kulturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Biologiskt kulturarv ([Information](#))
- Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse
- Värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer
- Arkitektoniskt värdefulla kulturmiljöer och byggnader
- Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden)
- Immateriella företeelser (till exempel ortnamn eller berättelser som är knutna till platsen)
- Kulturvärden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet

Beskrivning

Det finns kulturvärden både inom planområdet och i anslutning till planområdet. Landområdet inom befintlig detaljplan har en äldre bebyggelse utmed Strandgatan som visar stadens bebyggelse sedan 1800 talet.

Vattenområdet är vänd mot Vaxholms kastell på Vaxholmen. Kastellet är ett statligt byggnadsminne från Vaxholms militära kustförsvar, vars första delar (fästningsverk) anlades redan 1510.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade kulturvärdet.

- Statliga byggnadsminnen enligt [3 kap. KML \(SFS 2013:558; BBR; Förteckning; Vägledning\)](#)
- Kyrkliga kulturminnen enligt [4 kap. KML \(BBR; Vägledning\)](#)
- Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden) enligt [2 kap. KML \(Fornreg; Vägledning; Lista med lämningstyper\)](#)
- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt [7 kap. 4 S MB \(SFS 1998:1252; Skyddad natur\)](#)
- Kulturresevat enligt [7 kap. 9 S MB \(SFS 1998:1252; Skyddad natur\)](#)
- Naturvårdsavtal enligt [7 kap. 3 S JB; Information; Riktlinjer naturvårdsverket; Skyddad natur](#)
- Landskapsbildskyddsområde (Information; [Skyddad natur](#))
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt [3 kap. 6 § MB \(Skyddad natur\)](#)

Världsarv ([Information](#))

Beskrivning

I Vaxholm är stadskärnan, tillsammans med sommarnöjesbebyggelsen, från sekelskiftet 1800–1900. Det militärhistoriska arvet längs inseglingsleden till Stockholm av riksintresse för kulturmiljövården.

Det statliga byggnadsminnesverket Vaxholms kastell är en del av Sveriges 500-åriga kustförsvar. Den fick stor strategisk betydelse efter 1809 när Finland och Åland överlämnades/avträdde till Ryssland. En total ombyggnad påbörjades 1833 och den nya anläggningens utformning är det som syns idag. Byggnaden förvaltas av Statens fastighetsverk.

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de beskrivna kulturvärdena efter genomförandet.

Beskrivning

Området ingår i riksintresset Norra Boo – Vaxholm – Oxdjupet – Lindalssundet (AB 51, 58) och omfattas av Miljöbalkens 3 kap § 6. Där regleras att riksintresset ska skyddas mot påtaglig skada, d.v.s. att områdets kulturhistoriska värden ska bevaras och skyddas från åtgärder som medför påtaglig negativ kulturmiljöpåverkan. I uttrycket för riksintresset nämns militära miljöer. Någon särskild utredning för påverkan på kulturmiljövården eller arkeologiska värden har inte tagits fram.

Miljöpåverkan är kopplad till inseglingsleden och byggnadsminnet, en helhetsupplevelse som visar skärgårdens betydelse för huvudstadens sjöfart och försvarsanläggningar med tillhörande samhällsbyggnader.

Vaxholms attraktivitet som rekreativmiljö och destination för besökare är en väsentlig faktor för utformning/gestaltning som ska samverka med riksintresset och kulturmiljön i stort. Gestaltning av byggnader inom planområdet bör ta hänsyn till närliggande kulturmiljö och riksintresse bland annat genom lokalisering, volymer, bygghöjder, utbredning, färgskala, utblick etcetera.

Miljöpåverkan riskerar sannolikt att bli negativ med lång varaktighet och viss frekvens.

I planprocessen behövs ställningstaganden för hur påverkan på befintliga kulturmiljövården i angränsande områden ska minimeras. Om hänsyn tas till kulturvärden/gestaltning kan miljöpåverkan mildras.

Under genomförande av planen

Ingen beständig/långvarig eller särskild påverkan på kulturmiljövården förväntas i samband med genomförandet av planändringen. Påverkan under byggtiden är främst kopplad till buller och påverkan på landskapsbilden.

Bedömning av påverkan			
Sekundära effekter		JA	NEJ
Kumulativa effekter (Additiva, Synergiska, Motverkande)		JA	NEJ
Samverkande effekter		JA	NEJ
Varaktighet		Lång bestående varaktighet	
Storlek/geografisk omfattning		Liten	
Totaleffekt (se skala samlad bedömning av alla värden)		-2	
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?		JA	KANSKE NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på kulturvärden?		JA	KANSKE NEJ
Beskrivning	Det finns en osäkerhet kring hur gestaltning/utformning och hänsyn till kulturvärden tas i beaktande i planprocessen. Med anledning av planens syfte att utveckla Tullbommens hamnområde, kan planen medföra en liten negativ påverkan/begränsad påverkan på kulturvärden och då främst Vaxholms kastell. Beroende på hur omfattande förändring som tillåts genom planändringen kan påverkan på kulturmiljövärden ändras. Bedömningen är baserad på att planändringen endast omfattar en utökning av Vb betecknat område med samma lydelse; vattenområde, som icke får utfyllas eller överbyggas i annan mån än som erfordras för mindre bryggor, pontoner eller liknande. Den samlade bedömningen är att ändringen av befintlig detaljplan kan komma att medföra påverkan på kulturvärden men inte att påverkan förväntas vara betydande.		

Naturvärden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till naturvärden.

Beskriv förekomsten av naturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Värdefulla naturtyper eller spridningssamband mellan dessa:

- Naturtyper enligt habitatdirektivet ([Lista över naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1](#); Arter & naturtyper i habitatdirektivet; [Skyddad natur](#))
- Områden enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering eller objekt med högt naturvärde ([Skogens pärlor](#); [Skyddad natur](#))
- Områden enligt Naturvårdsverkets myrskyddsplan eller nationalparksplan ([Skyddad natur](#))
- Områden enligt ängs- och betesmarksinventeringen ([Skyddad natur](#))
- Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag ([Information: Skyddad natur](#))
- Viktiga spridningssamband mellan de naturtyper som förekommer

Värdefulla arter eller spridningssamband för dessa:

- Värdefulla fågelarter (I [Sverige regelbundet förekommande fågelarter \[från bilaga 1 i Fågeldirektivet\]](#) för vilka Särskilda skyddsområden skall avsättas)
- Värdefulla växt-, djur-, eller svamparter ([Lista över arter i habitatdirektivets bilaga 2 som förekommer i Sverige; Arter & naturtyper i habitatdirektivet — Bevarandestatus i Sverige](#))
- Fridlysta växt-, djur-, eller svamparter ([4-9 §§ Artskyddsförordningen](#))
- Fortplantningsområden eller viloplatser för fridlysta djur ([4 § Artskyddsförordningen](#))
- Nyckelbegrepp samt fortplantnings- vilo- och övervintringsområden)
- Rödlistade växt-, djur-, eller svamparter ([ArtDatabanken](#))
- Viktiga spridningssamband för de arter som förekommer

Beskrivning

Inom planområdet saknas det grönområden och inga utpekade naturvärden eller arter finns registrerade inom vattenområdet. I anslutning till planområdet finns det ett flertal rödlistade fågelarter registrerade på Artportalen.

Befintlig detaljplanen omfattas inte av strandskydd. Detaljplaneförslaget innefattar en ändring av befintlig detaljplan vilket medför att strandskyddet inte kommer att förändras.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade naturvärdet.

- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt [7 kap. 4 S MB \(SFS 1998:1252; Skyddad natur\)](#)
- Kulturresevat enligt [7 kap. 9 S MB \(SFS 1998:1252; Skyddad natur\)](#)
- Naturminne enligt [7 kap. 10 S MB \(SFS 1998:1252; Skyddad natur\)](#)
- Natura 2000 enligt [7 kap. 27 S MB \(Förteckning över områden; Skyddad natur\)](#)
- Biotopskyddsområde enligt [7 kap. 11 S MB](#); övrigt och skogligt biotopskydd i [Skyddad natur](#))
- Generellt biotopskydd enligt [7 kap. 11 S MB](#), förteckning i [SFS 1998:1252](#) bilaga 1)
- Djur- och växtskyddsområde enligt [7 kap. 12 S MB \(Skyddad natur\)](#)
- Strandskyddsområde enligt [7 kap. 13-18 SS MB](#)
- Naturvårdsavtal enligt [7 kap. 3 S JB](#); [Information](#), [Riktlinjer naturvårdsverket](#); [Skyddad natur](#))
- Stora opåverkade områden enligt [3 kap 2 S MB](#) (ska redovisas i översiktsplan)
- Ekologiskt känsliga områden enligt [3 kap 3 S MB](#) (Information; ska redovisas i översiktsplan)
- Landskapsbildskyddsområde ([Information](#); [Skyddad natur](#))
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt [3 kap. 6 S MB \(Skyddad natur\)](#)
- Våtmarksområden enligt Ramsarkonventionen ([Information](#); RAMSAR-områden i [Skyddad natur](#))
- Skyddade marina områden enligt OSPAR ([Information](#); [Skyddad natur](#))
- Skyddade marina områden enligt HELCOM ([Information](#); BSPA-områden i [Skyddad natur](#))

Beskrivning	Det aktuella området ingår i riksintresset Norra Boo – Vaxholm – Oxdjupet – Lindalssundet (AB 51, 58), som utgörs av bland annat en inseglingsled med höga kulturmiljövärden. Utöver detta finns det inga skyddade eller utpekade objekt eller områden inom planområdet.
Planens påverkan	
Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna naturvärdena.	
Beskrivning	Förekomsten av befintlig störning inom och i anslutning till planområdet medför att planområdet inte bedöms utgöra en viktig livs- eller födosökmiljö för rödlistade fågelarter som finns registrerade i anslutning till området. Genomförandet av detaljplanen bedöms medföra en begränsad negativ påverkan genom att vattenområdet kan påverkas av fler utbyggnader med konsekvensen att det blir minskad möjlighet för växt- och djurliv att etablera sig och/eller förflytta sig. En utökning av befintlig

	verksamhet medför även ökad störning i vattenområdet samtidigt som vattenområdets kvalitet riskerar att försämrans vid hantering av stora volymer bränsle och eventuell ökad olycksrisk. Ändringen av detaljplanen innebär sannolikt en risk för viss negativ påverkan med lång varaktighet lokalt. <u>Under genomförande av planen</u> Under genomförandet av planförslaget kommer påverkan att ske i strand- och vattenområde. De gäller framför allt i form av ökat buller, grumlande i vattnet samt ökad risk för olyckor med utsläpp av föroreningar som resultat.		
Bedömning av påverkan			
Sekundära effekter	JA	NEJ	
Kumulativa effekter (Additiva, Synergiska, Motverkande)	JA	NEJ	
Samverkande effekter	JA	NEJ	
Varaktighet	Lång varaktighet		
Storlek/geografisk omfattning	Liten		
Totaleffekt (se skala samlad bedömning av alla värden)	-1		
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	JA	KANSKE	NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på naturvärden?	JA	KANSKE	NEJ
Beskrivning	Detaljplanen medför inga förbättringar vad gäller förutsättningar för att skapa naturvärden inom planområdet och reglerar inte att särskild hänsyn ska tas som säkerställer att negativ påverkan inte sker. Hänsyn bör tas vid utformning av bryggor och sjömackens pumpar för att minimera risker för olyckor samt inverkan på växt- och djurliv. Den samlade bedömningen är att ändringen av befintlig detaljplan kan medföra en mindre påverkan på naturvärden.		

Sociala värden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till sociala värden.

Beskriv förekomsten av sociala värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen

- Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) ([2 kap. 7 S PBL](#))
- Lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse ([2 kap. 7 S PBL](#)), t.ex. badplatser, skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, motionsspår, vandringsleder, jakt och fiske, orientering, skogsmulle, scouting och klättring.
- Tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och annan utevistelse ([8 kap. 9 S PBL](#))
- Turistdestinationer
- Mötesplatser
- Trygghet
- Barnkonventionen (lag)
- Tillgänglighet och inkluderande (barn, kön, funktionsvariation, mänskliga rättigheter)
- Sociala värden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet

Beskrivning	Vaxholm är en attraktiv turistdestination och mötesplats i skärgården med god service. Farleden förbi Vaxholm och genom Kodjupet mot Stockholm är den mest trafikerade av de två huvudfarlederna som förbinder Östersjön med Stockholm. Förekomsten av båtmackar och båtplatser i en attraktiv miljö i närheten av service ger platsen ett socialt värde.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade sociala värdet

- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt [7 kap. 4 S MB](#) (SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Kulturresevat enligt [7 kap. 9 S MB](#) (SFS 1998:1262; Skyddad natur)
- Strandskyddsområde enligt [7 kap. 13-18 SS MB](#)
- Naturvårdsavtal enligt [7 kap. 3 S JB](#); [Information](#), [Riktlinjer naturvårdsverket](#); [Skyddad natur](#))
- Stora opåverkade områden enligt [3 kap 2 S MB](#) (ska redovisas 1 översiktsplan)
- Landskapsbildskyddsområde ([Information](#); [Skyddad natur](#))
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt [3 kap. 6 § MB](#) ([Skyddad natur](#))
- Riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden enligt [4 kap. 2 § MB](#) ([Skyddad natur](#))

Beskrivning	Området ingår i riksintresset Norra Boo – Vaxholm – Oxdjupet – Lindalssundet (AB 51, 58) och omfattas av Miljöbalkens 3 kap 6§. Där regleras att riksintresset ska skyddas mot påtaglig skada, d.v.s. att områdets kulturhistoriska värden ska bevaras och skyddas från åtgärder som medför påtaglig negativ kulturmiljöpåverkan. Planområdet ingår även i riksintresset för kust och skärgård enligt Miljöbalkens 4 kap. 2§. Detta medför att exploatering och andra ingrepp i miljön inte får medföra att områdenas natur- och kulturvärden påtagligt skadas.
Planens påverkan	
Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna sociala värdena	
Beskrivning	Genomförandet av detaljplanen kommer med stor sannolikhet att förstärka Vaxholms attraktionsvärde och ge möjlighet för utveckling av befintliga verksamheter. Genomförandet av detaljplanen bedöms ha en begränsad positiv påverkan och antas ge möjlighet att öka sociala värden på kommunal och regional nivå vad gäller att: • stödja mål för en levande skärgård med service och verksamheter • öka attraktiviteten för Vaxholm som turistdestination. • Öka tillgängligheten till service. Påverkan på sociala värden förväntas vara positiv med hög sannolikhet och lång varaktighet. <u>Under genomförande av planen</u> Under genomförande antas påverkan på sociala värden tillfälligt vara negativ till följd av främst buller, begränsad framkomlighet och negativ inverkan på landskapsbild. Påverkan bedöms vara begränsad och pågå under kort period.

Bedömning av påverkan			
Sekundära effekter		JA	NEJ
Kumulativa effekter (Additiva, Synergiska, Motverkande)		JA	NEJ
Samverkande effekter		JA	NEJ
Varaktighet		Lång varaktighet	
Storlek/geografisk omfattning		Stor	
Totaleffekt (se skala samlad bedömning av alla värden)		+3	
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?		JA	KANSKE NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på sociala värden?		JA	KANSKE NEJ
Beskrivning	Ändringen av detaljplanen antas medföra positiv påverkan på sociala värden när en utökning av befintlig verksamhet tillåts. Det ges även möjlighet till samlokalisering av andra verksamheter vilket kan få positiva effekter för funktionen som mötesplats samt förbättrad tillgänglighet till service för boende och besökare. Den samlade bedömningen är att ändringen av befintlig detaljplan inte kommer att medföra betydande negativ påverkan på sociala värden.		

Materiella värden/naturresurser

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till materiella värden.

Beskriv förekomsten av materiella värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Naturresurser med högre förnyelseförmåga:

- Skog (skogsbruk)
- Fiske (vilt och odling)
- Ängs- och betesmark (jordbruk)
- Vilda växter och djur (tex. bär och fisk)
- Energiresurser (t.ex. vattendrag, vind, sol)
- Färskvatten (ytvattentillgångar)

Naturresurser med ingen/låg förnyelseförmåga_

- Åkermark (även plöjbar betesmark, Jordbruk)
- Mineraler, bergarter, jordarter
- Energiresurser (t.ex. torv, kol)
- Färskvatten (grundvattentillgångar)
- Övriga geologiska resurser (t.ex. landformer, och fossil)

Övriga materiella värden:

- Rekreation, idrott, friluftsliv och turism (större anläggningar)
- Energiförsörjning (t.ex. anläggningar för energiproduktion, elnät [stamnät, regionnät, lokalt elnät, transformator- och kopplingsstationer, utlandskopplingar, ledningsnät för fjärrvärme och fjärrkyla, gasledningsnät, drivmedelstationer för båt och bil)
- Omsorg och sjukvård (t.ex. sjukvård, apotek, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre)
- Information och kommunikation (t.ex. telefoni, internet, radiokommunikation)
- Vatten och avlopp (t.ex. reningsverk och ledningsnät för vatten- och avloppsvatten, reservoar, dricksvattenförsörjning, brandpost, tryckstegnings- och pumpstationer, tömningsstationer för båt)
- Renhållning (t.ex. deponier, återvinningscentraler och återvinningsstationer)
- Skydd och säkerhet (t.ex. domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll)
- Transporter (t.ex. bil-, järn-, gång- och cykelväg, flygplats, hållplatser och stationer, färjelägen, hamn, bro, omlastningspunkter, parkering för bil och cykel)

Beskrivning

Planområdet utgörs främst av en båthamn med bryggor och tillhörande sjömack. Sjömacken är den största båtmacken för fritidsbåtar i norra Europa och har således höga värden för fritidsbåtägare i form av service och för Vaxholm som turistdestination.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade materiella värdet.

- Miljöskyddsområde ([7 kap. 19-20 SS MB](#); Okänt om miljöskyddsområden förekommer)
- Vattenskyddsområde ([7 kap. 21- 22 SS MB](#); [SFS 1998:1262](#); [Skyddad natur](#))
- Jord- och skogsbruk ([3 kap 4 S MB](#))
- Riksintresse för rennäring, yrkesfiske eller odling av akvatiska djur och växter ([3 kap 5 S MB](#))
- Riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material ([3 kap 7 S MB](#))
- Riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering ([3 kap 8 S MB](#))
- Riksintresse för totalförsvaret ([3 kap 8 S MB](#))

Beskrivning	Det finns inga skyddade och utpekade objekt eller områden inom eller i anslutning till planområdet. Öster om planområdet finns den andra grenen av den allmänna farleden, nr 548, via Kodjupet och Vaxholm, som kan påverkas av ändringen av detaljplanen. Verksamheterna inom planområdet är av både lokalt och regionalt intresse i Stockholms skärgård.

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna materiella värdena.

Beskrivning	Ändringen av detaljplanen kommer med stor sannolikhet att medföra att trafikintensiteten ökar, både på land och i vatten. Större kapacitet och utökad verksamhet inom planområdet kan medföra en negativ påverkan när transporter med farligt gods ökar och ökad trafik riskerar att påverka övrig skärgårdstrafik i området. <u>Under genomförande av planen</u> Under genomförandet av detaljplanen finns det risk för negativ påverkan under en kortare tid då tillträdet till området kommer att vara begränsad.

Bedömning av påverkan			
Sekundära effekter		JA	NEJ
Kumulativa effekter (Additiva, Synergiska, Motverkande)		JA	NEJ
Samverkande effekter		JA	NEJ
Varaktighet		Varaktig	
Storlek/geografisk omfattning		Liten	
Totaleffekt (se skala samlad bedömning av alla värden)		-1	
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?		JA	KANSKE NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på materiella värden?		JA	KANSKE NEJ
Beskrivning	Ändringen av detaljplanen ger möjlighet till samlokalisering av flera mackar och/eller verksamheter vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser till följd av att servicen ökar inom ett område samt att eventuella risker koncentreras till en plats. Det finns dock en risk att ändringen kan medföra negativa konsekvenser lokalt då den ökade båttrafiken kan medföra att motsättningar uppstår med befintlig skärgårdstrafik i sundet. Den samlade bedömningen är att ändringen av befintlig detaljplan inte kommer att medföra betydande negativ påverkan på materiella värden.		

Risker för människors hälsa eller för miljön

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till risker för människors hälsa eller för miljön.

Beskriv risker för människors hälsa eller för miljön i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Extrema naturhändelser (t.ex. stormar, höga vattenstånd, översvämning, ras och skred, torka, värmebölja, lavin, erosion, jordbävning, epidemier, extrem kyla)
- Olyckor (t.ex. farliga anläggningar, farligt gods, brand, trafikolycka inkl. tåg- och flygolycka)
- Verksamheter eller störningar som medför risk för omgivningen (t.ex. buller, vibrationer, ljus, lukt, damm, sot, luftföroreningar inklusive allergi-framkallande ämnen, utsläpp till vatten, markföroreningar)
- Vattenbrist, tele- eller elavbrott, fjärrvärmefall, IT-bortfall, transportstörning, drivmedelsbrist
- Inomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, fukt, temperatur, radon, strålning, elektromagnetiska fält)
- Utomhusmiljö (t.ex. lokalklimat, skuggning)

Beskrivning

Inom planområdet hanteras farligt bränsle vid sjömacken. Ändringen av detaljplanen medför att en utökning av verksamheten tillåts vilket kan påverka olycksrisken.

Redogör för de miljö kvalitetsnormer som inte följs eller riskerar att inte följas i de områden som kan antas påverkas av planen.

- Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft ([SFS 2010:477](#); [Information](#); Beslutade eller föreslagna åtgärdsprogram; Överskridanden av miljö kvalitetsnormerna 2014)
- Miljö kvalitetsnorm för buller ([SFS 2004:676](#); Åtgärdsprogram för omgivningsbuller; Trafikverkets åtgärdsprogram enligt förordning om omgivningsbuller)
- Miljö kvalitetsnorm för kvantitativ status för grundvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassning)
- Miljö kvalitetsnorm för kemisk status för grundvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassning)
- Miljö kvalitetsnorm för ekologisk status för ytvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassning)
- Miljö kvalitetsnorm för kemisk status för ytvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassning)
- Miljö kvalitetsnormer för havsmiljö ([SFS 2010:1341](#); [HVMFS 2012:18](#); se statusklassning)

Beskrivning

Vattenförekomsten södra Vaxholmsfjärden uppnår ej god kemisk status och har måttlig ekologisk status. Genomförandet av detaljplanen kan komma att påverka möjligheterna att uppnå god status.

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna riskerna för människors hälsa och för miljön.

Beskrivning

En inledande maritim riskbedömning har genomförts. Utredningen identifierar flera risker som behöver utredas vidare för att klargöra hur stor påverkan ändringen av detaljplanen medför.

Påverkan till följd av ändringen av detaljplanen bedöms sannolikt vara negativ med lång varaktighet. Genom att möjliggöra en utökning av verksamheten förväntas trafikintensiteten öka. Hög trafiktäthet och närhet till sjömack i anslutning till tät bebyggelse medför att konsekvenserna vid olyckor kan bli allvarliga. I samband med framtagandet av befintlig detaljplan från 1964 har inte riskerna/konsekvenserna av en eventuell utökning av verksamheterna utretts. Med anledning av att detaljplanen möjliggör samlokalisering av sjömackar, utgör riskerna för olyckor en uppenbar fara, som bör uppmärksammas vid bedömning av maritima risker.

I den maritima riskbedömningen anges det att tidsförlusten för att använda den alternativa farleden öster om Kastellet, till följd av ökad båttrafik, är marginell till följd av olika fartbegränsningar men vissa utrymmeskonflikter kan uppstå med Rindöfärjorna, vid regelbunden passage genom det östra sundet. Utöver detta lyftes även att avståndet mellan sjömackens yttre kajfronter och farledsyntans västra rand är en viktig säkerhetsupprätthållande parameter i samband med förändringar eller utökning av verksamheten.

Ökad trafikintensitet och risk för ökade utsläpp från befintlig skärgårdstrafik kan påverka möjligheterna att nå god ekologisk status. Åtgärder för att uppnå god status behöver vidtas i tid för att nå målet senast 2039.

I kommande planprocess är det viktigt att identifierade risker vad gäller risk för människors hälsa och miljö utreds vidare samt att anpassningar vidtas för att eliminera alternativt minimera eventuella risker.

Under genomförande av planen

Genomförandet av detaljplanen kan tillfälligt medföra en positiv påverkan på riskerna för människors hälsa och miljö då verksamheten är ur bruk och tillträdet till området kommer att vara begränsad. Under denna period bedöms risken för olyckor vid tankning vara utesluten, båttrafiken till platsen vara reducerad och enbart riskerna kopplade till utbyggnaden kvarstå. Arbetet kommer tillfälligt att medföra en utökning av buller vid byggnation men samtidigt minskat buller från båtmotorer.

Bedömning av påverkan			
Sekundära effekter		JA	NEJ
Kumulativa effekter		JA	NEJ
Samverkande effekter		JA	NEJ
Varaktighet		Varaktig	
Totaleffekt		-3	
Kan planen antas medföra risker för människors hälsa eller för miljön?		JA	KANSKE NEJ
Kan planen antas medföra betydande risker för människors hälsa eller för miljön?		JA	KANSKE NEJ
Beskrivning	I den maritima riskbedömningen identifieras bland annat en ökad risk för olyckor till följd av ökad trafikintensitet i befintlig farled samt risk för försämrade vattenkvalitet till följd av ökade och ändrade trafikmönster. I bedömningen har olycksstatistik gällande fartyg och båtar har granskats för att undersöka om Vaxholm och Kastellsundet, genom sin komplexa trafiksituation är särskilt drabbad av olyckor och tillbud. Inget entydigt resultat visar att risken i dagsläget är förhöjd. Det saknas en bedömning eller analys av vad ytterligare ökning av trafiken förväntas medföra. I samband med att trafiken i sundet förväntas öka efter detaljplanens genomförande är sannolikheten att skärgårdsbåtstrafiken i större utsträckning förläggs till att använda sundet öster om Kastellet. Genom denna förändring bedöms tids- och energiåtgång samt avgasutsläpp påverkas negativt till följd av större kursförändringar än vid nuvarande manövermönster. Enligt riskbedömningen ökar behovet av särskilda reglerande åtgärder för att minimera utrymmeskonflikt med Rindöfärjorna. Sammanfattningsvis bedöms en maritim riskanalys behöva genomföras vid framtida prövningsärenden. Vad gäller miljö kvalitetsnormer finns det ett icke försämringskrav som behöver säkerställas för att planändringen ska vara möjlig. En otillåten försämring av ekologisk status gäller på kvalitetsfaktornivå och innebär att vattenkvaliteten inte får försämrats med en klass. Detta gäller även om försämringen av kvalitetsfaktorn inte leder till en försämring av klassificeringen av ytvattenförekomsten som helhet. Att äventyra möjligheten uppnå god kvalitet innebär att medvetet ta en så stor risk att den inte kan betraktas som acceptabel när det gäller möjligheten att uppnå rätt vattenkvalitet eller tillåta att möjligheten att uppnå rätt vattenkvalitet lämnas åt slumpen. Ändringen av detaljplanen bedöms medföra en risk för betydande negativ påverkan på människors hälsa eller miljö.		

Sammanfattande bedömning

Särskilda bestämmelser

Gäller undantag från att genomföra miljöbedömning?	JA	KANSKE	NEJ
Gäller krav på att genomföra miljöbedömning?	JA	KANSKE	NEJ

Betydande miljöpåverkan

Kan planen antas medföra betydande påverkan på kulturvärden?	JA	KANSKE	NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på naturvärden?	JA	KANSKE	NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på sociala värden?	JA	KANSKE	NEJ
Kan planen antas medföra betydande påverkan på materiella värden?	JA	KANSKE	NEJ
Kan planen antas medföra betydande risker för människors hälsa eller för miljön?	JA	KANSKE	NEJ

Bedömning | Ändringen av detaljplanen bedöms medföra en risk för betydande negativ påverkan.

Påverkans totaleffekt

Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?	-2
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	-1
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?	+3
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden/naturresurser?	-1
Kan planen antas medföra påverkan på risker för människors hälsa eller för miljön?	-3
Samlad bedömning av alla ingående värden (riks/regional, kommunal och lokal nivå)	-3

Bedömning | Den sammanvägda bedömningen av påverkans totaleffekt på samtliga miljöaspekter är att det finns en risk för ändringen av detaljplanen kan medföra en betydande negativ miljöpåverkan.

Är det fortfarande oklart om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan bör omfattningen av planens påverkan fastställas som stöd för det slutliga ställningstagandet.	
Kan möjliga effekter till följd av planen föranleda att allmänhetens behov av information är betydande?	
Bedömning	Bedömningen är att ändringen av detaljplanen inte föranleder att allmänhetens behov av information är betydande.
Planens karaktäristiska egenskaper måste beaktas, särskilt planens omfattning	
Bedömning	Detaljplanens geografiska omfattning är liten men ändringens betydelse ur ett regionalt perspektiv är stor vilket stödjer det slutliga ställningstagandet att en miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram.
Planens karaktäristiska egenskaper ska beaktas, särskilt planens förening med andra planer?	
Bedömning	Ändringen av detaljplanen har betydelse för angränsande planer och möjligheterna att lokalisera verksamheterna på en annan plats. Ändringen har stöd i gällande blåplan och står inte i konflikt med översiktsplan, VA-plan, angränsande detaljplaner eller övriga lokala regionala planer/program.
I vilken utsträckning har planen betydelse för andra planers miljöpåverkan?	
Bedömning	Ändringen av detaljplanen kan ha en betydelse för angränsande planers miljöpåverkan då lokaliseringen av verksamheterna kan behöva ske på annan plats om ändringen inte genomförs inom denna detaljplan. Vilken påverkan eller hur stor påverkan detta kan få är inte utrett inom ramen för denna undersökning men kan behöva beaktas i framtagna av en miljökonsekvensbeskrivning.
I vilken utsträckning har planen betydelse för genomförande av gemenskapens miljölagstiftning?	
Bedömning	Detaljplanen bedöms inte ha en betydande påverkan på genomförande av gemenskapens miljölagstiftning.
Har planen gränsöverskridande påverkan (indirekt/direkt/internationellt)	
Bedömning	Detaljplanen bedöms inte ha en direkt gränsöverskridande påverkan men är av regionalt intresse och kan få en påverka omgivande kommuner om verksamheterna som ändringen av detaljplanen ska möjliggöra inte kan lokaliseras inom kommunen.

Motiverat ställningstagande

Ändringen av detaljplanen bedöms medföra en risk för betydande negativ påverkan på människors hälsa eller miljö men även en negativ påverkan på materiella värden samt natur- och kulturvärden.

Redan framtagna underlag identifierar ett flertal risker men för att utesluta betydande negativ påverkan behöver mer detaljerade underlag tas fram, bland annat en maritim riskanalys. I den maritima riskbedömningen identifieras bland annat en ökad risk för olyckor till följd av ökad trafikintensitet i befintlig farled samt risk för försämrad vattenkvalitet till följd av ökade och ändrade trafikmönster. De osäkerheter som råder kring hur framtida detaljplan beaktar kulturmiljövärden och riksintressen genom gestaltning och utformning behöver klargöras. I framtida planprocess bör hänsyn tas vid utformning av bryggor och anläggningar för att minimera minska påverkan på kulturvärden, risken för olyckor samt inverkan på växt- och djurliv.

Den sammanfattande bedömningen är att ändringen av detaljplanen riskerar att medföra betydande miljöpåverkan vilket motiverar framtagandet av en miljökonsekvensbeskrivning.

Bilaga

Bedömningskala:

Konsekvenser	Positiva	Negativa
+/- 4 Mycket stora konsekvenser	Betydande positiv påverkan på riksobjekt eller regionalt värdefulla objekt. Bidrar tydligt till att förbättra nuvarande överskridna miljö kvalitetsnormer, rikt- och gränsvärden för miljö.	Betydande negativ påverkan på riksobjekt eller regionalt värdefulla objekt. Överskrider tydligt miljö kvalitetsnormer, eller överskrider tydligt nationella rikt- eller gränsvärden för miljö.
+/- 3 Stora konsekvenser	Begränsad positiv påverkan på riksobjekt eller värden av regionalt intresse, eller betydande påverkan på värden av kommunalt intresse. Bidrar tydligt med åtgärder i miljömålets riktning.	Begränsad negativ påverkan på riksobjekt eller värden av regionalt intresse, eller betydande påverkan på värden av kommunalt intresse. Riskerar att överskrida miljö kvalitetsnormer, nationella riktvärden eller gränsvärden för miljö, eller motverkar tydligt nationella miljömål
+/- 2 Märkbara konsekvenser	Liten positiv påverkan på värden av riksintresse eller regionalt intresse, eller begränsad påverkan på värden av kommunalt intresse, eller omfattande påverkan på större lokala värden. Uppfyller delvis miljö kvalitetsnormer, uppfyller huvudsakligen nationella rikt- eller gränsvärden, alternativt bidrar på ett tydligt sätt till lokala miljömål	Liten negativ påverkan på värden av riksintresse eller regionalt intresse, eller begränsad påverkan på värden av kommunalt intresse, eller omfattande påverkan på större lokala värden. Motverkar delvis nationella miljömål, eller motverkar på ett tydligt sätt lokala miljömål.
+/- 1 Små konsekvenser	Liten påverkan på värden av kommunalt intresse. Uppfyller tydligt miljö kvalitetsnormer och nationella rikt- och gränsvärden, men kan på ett icke betydelsefullt sätt motverka aspekter av dessa alternativt bidrar obetydligt till att uppfylla dessa.	Mindre konsekvenser för lokala värden. Motverkar endast i mindre omfattning lokala miljömål

+/- 0 Inga eller obetydliga konsekvenser	Inga påvisbara effekter eller konsekvenser som saknar betydelse för de kända värdena.	Inga påvisbara effekter eller konsekvenser som saknar betydelse för de kända värdena.

Vid samlad bedömning indikerar totaleffekten -3 och -4 i någon av checklistorna behov att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning. Detsamma gäller om den sammanlagda bedömningen för alla ingående värden är negativ.